

ALTRES DISPOSICIONS

DEPARTAMENT D'ECONOMIA I HISENDA

ACORD GOV/19/2022, d'1 de febrer, pel qual s'aprova el Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència a la Generalitat de Catalunya.

El 21 de juliol de 2020 el Consell Europeu va aprovar la creació del programa Next Generation EU per estimular la recuperació econòmica i la reparació dels danys causats per la pandèmia de COVID-19 i construir l'Europa de la nova generació, impulsant la transició ecològica, digital i resiliència dels països membres de la Unió Europea. Un dels instruments financers que preveu el programa és el Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR).

El Mecanisme de Recuperació i la Resiliència, establert a través del Reglament (UE) 2021/241 del Parlament Europeu i del Consell, de 12 de febrer del 2021, és el nucli del fons de recuperació i, d'acord amb el principi de bona gestió financera, l'article 22 obliga els estats membres a incloure, en els plans de recuperació i resiliència que presentin, el disseny d'un sistema que estableixi mesures adequades per protegir els interessos financers de la Unió Europea. Han d'incloure en particular la prevenció, la detecció i la correcció dels conflictes d'interès, la corrupció i el frau en la utilització dels fons atorgats. A aquest efecte, els estats membres han d'establir un sistema de control intern eficaç i eficient i recuperar els imports abonats erròniament o utilitzats de manera incorrecta. Els estats membres poden recórrer als sistemes nacionals habituals de gestió pressupostària.

Per accedir al MRR, que assigna a Espanya fins a 140.000 milions d'euros entre 2021 i 2026, l'Estat va haver de presentar un pla on definia els programes d'actuació previstos i l'estratègia per afrontar els seus reptes específics. Aquest és el Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR), aprovat pel Consell de la UE el 13 de juliol de 2021, i recull el conjunt d'inversions que es realitzaran, majoritàriament entre 2021 i 2023, i el programa de reformes estructurals i legislatives previstes.

Per fer efectives les iniciatives plantejades al PRTR, les administracions públiques han d'adaptar els procediments de gestió i el model de control. Algunes mesures d'agilització es van establir mitjançant el Reial decret llei 36/2020, de 30 de desembre, pel qual s'aproven mesures urgents per a la modernització de l'Administració pública i per a l'execució del Pla de recuperació, transformació i resiliència.

A més, en el desenvolupament d'un sistema de gestió que facilita la tramitació eficaç de les sol·licituds de desemborsament als serveis de la Comissió Europea, es va aprovar l'Ordre ministerial HFP/1030/2021, de 29 de setembre, per la qual es configura el sistema de gestió del Pla de recuperació, transformació i resiliència (PRTR). En l'article 6 estableix que tota entitat, decisora o executora, que participi en l'execució de les mesures del PRTR ha de disposar d'un pla de mesures antifrau que li permeti garantir i declarar que, en el seu àmbit d'actuació, els fons corresponents s'han utilitzat de conformitat amb les normes aplicables, en particular, pel que fa a la prevenció, la detecció i la correcció del frau, la corrupció i els conflictes d'interès. Aquesta Ordre estableix tres actuacions obligatòries dins aquests plans: l'avaluació del risc de frau, la formalització de la declaració d'absència de conflicte d'interessos (DACI) i la disponibilitat d'un procediment per abordar els conflictes d'interès.

Així, en compliment del mandat esmentat, el Pla inclou la declaració institucional per la qual s'assumeix el compromís del Govern de la Generalitat de lluita contra el frau, i defineix les principals accions que cal adoptar per evitar el mal ús o el frau en els recursos financers del PRTR i, d'aquesta forma, prevenir, detectar i establir mesures correctores perquè els recursos financers procedents de la Unió Europea no es malgastin i compleixin amb les finalitats per a les quals estan assignats.

Aquest Pla ha estat elaborat per la Direcció General de Fons Europeus amb la col·laboració de la Secretaria de Govern Obert, la Secretaria d'Administració i Funció Pública, i la Direcció General de Contractació Pública, amb el suport de l'Oficina Antifrau de Catalunya i la Intervenció General.

Aquest Pla es configura com un instrument de planificació viu i flexible, en tant que es podrà anar modificant en la mesura que es puguin dictar instruccions, normativa o guies per a l'elaboració d'aquests plans de mesures antifrau, i es pretén que estigui en revisió contínua en relació amb cadascuna de les actuacions plantejades en la lluita contra el frau per perfeccionar-les.

L'estructura de les mesures d'aquest Pla és la que determina l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021, de 29 de

CVE-DOGC-A-22032094-2022

setembre, al voltant de les quatre àrees clau del denominat cicle antifrau –prevenció, detecció, correcció i persecució– i el Pla serà aplicable, exclusivament, a les actuacions que dugui a terme la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic per a l'execució dels fons del MRR, dins de les obligacions establertes en el PRTR.

Aquest Pla aprofita i recull les normatives i els recursos dels quals ja disposa la Generalitat de Catalunya aplicables a efectes d'aquest Pla antifrau, ja que és una administració conscient d'aquesta cultura, i posa en marxa altres mesures eficaces i proporcionades de lluita contra el frau, adoptant una política de tolerància zero amb el frau.

D'acord amb l'article 3.4 del Decret 21/2021, de 25 de maig, de creació, denominació i determinació de l'àmbit de competència dels departaments de l'Administració de la Generalitat de Catalunya, s'atribueix al Departament d'Economia i Hisenda entre d'altres, els programes de transferència de fons de la Unió Europea, amb excepció dels de caràcter agrari, ramader, pesquer o de desenvolupament rural, el control economicofinancer i la comptabilitat, i l'establiment dels criteris procedimentals, direcció i control dels ajuts i subvencions.

Al seu torn, el Decret 21/2021, de 25 de maig, esmentat, atribueix al Departament de la Presidència la competència relativa al suport a la coordinació interdepartamental i l'impuls d'estratègies conjuntes, d'acord amb l'article 3.1.4.

Per tot això, a proposta conjunta del conseller d'Economia i Hisenda i de la consellera de la Presidència, el Govern

Acorda:

1. Aprovar la declaració institucional, al més alt nivell, per la qual s'assumeix el compromís del Govern de la Generalitat de lluita contra el frau que s'incorpora com a annex 1 a aquest Acord.

2. Aprovar, per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i les entitats del seu sector públic, i també per als consorcis i les fundacions adscrites a la Generalitat de Catalunya d'acord amb la legislació bàsica sobre règim jurídic del sector públic, el Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR), que s'adjunta com a annex 2 a aquest Acord.

No obstant això, les entitats a què fa referència aquest apartat poden fer servir els sistemes propis de control del frau sempre que compleixin l'article 6 de l'Ordre HFP/1030/2021 i, en tot cas, el Pla de mesures antifrau per a la gestió dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència aprovat per la Generalitat de Catalunya serà supletori.

3. En el termini de tres mesos des de la publicació d'aquest Acord s'habilitarà, en les bústies ètiques de l'Administració de la Generalitat i del seu sector públic, una pestanya referent als fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència.

4. La Secretaria d'Afers Econòmics i Fons Europeus ha de constituir, en el termini de tres mesos des de la publicació d'aquest Acord, un grup de treball transversal que assumeixi la gestió de les alertes comunicades a la bústia ètica o de les que arribin per altres canals, i que avalui la possible existència de frau o sospita fonamentada en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència. Aquest grup estarà coordinat per la Direcció General de Fons Europeus, el constituïran persones expertes de les unitats de caràcter transversal dels departaments de la Presidència i d'Economia i Hisenda amb competències en la matèria, i haurà de preveure la participació d'una persona representant del departament afectat del cas objecte d'estudi.

5. La Direcció General de Fons Europeus col·laborarà amb els departaments de la Generalitat de Catalunya, les entitats del seu sector públic, i els consorcis i les fundacions adscrites a la Generalitat de Catalunya, en la implantació de les actuacions que es deriven del Pla de mesures antifrau en l'execució d'actuacions finançades pels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència a la Generalitat de Catalunya, sens perjudici de les competències que puguin tenir altres unitats.

6. Disposar la publicació d'aquest Acord al *Diari Oficial de la Generalitat de Catalunya*, tret de l'annex 2, que es pot consultar a la pàgina web <http://economia.gencat.cat/ca/departament/funcions-estructura/plans-actuacions/pla-recuperacio-europa/>.

Barcelona, 1 de febrer de 2022

Xavier Bernadí Gil
Secretari de Govern

Annex 1

Declaració institucional de lluita contra el frau

Introducció

La Generalitat de Catalunya, com a entitat executora dels fons del Mecanisme de Recuperació i Resiliència (MRR) a Catalunya, proclama una política de tolerància zero amb el frau i la corrupció i es compromet a mantenir els estàndards més elevats de qualitat jurídica, ètica i moral, a adoptar els principis d'integritat, imparcialitat i honestat, i a desplegar les mesures idònies contra el frau i la corrupció. Els servidors públics de la Generalitat de Catalunya i de les entitats del seu sector públic assumeixen també aquest compromís.

L'objectiu de la política de lluita contra el frau és promoure una cultura d'integritat que exerceixi un efecte dissuasiu enfront de qualsevol tipus d'activitat fraudulenta i establir uns elements de gestió que en permetin la prevenció, la detecció, la investigació, la correcció i la depuració de responsabilitats. Entre aquests elements, es remarquen els procediments per declarar les situacions de conflicte d'interès a fi de garantir la màxima objectivitat i els mecanismes de comunicació de sospites i casos de frau perquè puguin ser tractats al més aviat possible.

El conflicte d'interès es dona quan una persona que ha d'exercir el seu judici o discerniment professional per a una altra persona que legítimament confia en el seu judici –o en nom d'aquesta– té un interès particular (personal o professional) que podria interferir en l'exercici adequat de la seva responsabilitat a l'hora d'exercir el seu judici o discerniment professional.

El frau és qualsevol acció o omissió intencionada relativa a l'ús o la presentació de declaracions o documents falsos, inexactes o incomplets, o l'incompliment d'una obligació expressa de comunicar una informació, que tinguin per efecte la percepció o la retenció indeguda de fons públics, o el desviament d'aquests fons amb finalitats diferents d'aquelles per a les quals foren concebuts en un principi.

La corrupció es defineix genèricament com l'abús de poder per obtenir beneficis de caràcter privat.

La corrupció comprèn diversos delictes específics: prevaricació urbanística prevaricació administrativa, infidelitat a la custòdia de documents i violació de secrets, suborn, tràfic d'influències, malversació, frauds i exaccions il·legals, negociacions i activitats prohibides als funcionaris públics i abusos en l'exercici de la seva funció, i corrupció a les transaccions comercials internacionals. Els actes fraudulents estan penats per la llei en funció del tipus, de la gravetat de l'engany o de la quantitat defraudada.

La corrupció i el frau, a més de les conseqüències econòmiques, tenen un efecte devastador en la reputació de les institucions i en la confiança de la ciutadania en la governança pública.

A banda de la política de lluita contra el frau i la corrupció, la Generalitat de Catalunya proclama també el seu compromís en l'efectivitat dels fons i, per això, ha desplegat mesures d'agilitació a través del Decret llei 5/2021, de 2 de febrer, pel qual s'aproven mesures urgents per a la implementació i gestió dels fons procedents del Mecanisme de Recuperació i Resiliència i del fons REACT-EU per a l'Administració de la Generalitat de Catalunya i el seu sector públic.

Responsabilitats

Per minimitzar el frau i la corrupció en la gestió dels fons del MRR a Catalunya, la Generalitat de Catalunya té les responsabilitats següents:

- Establir una política de lluita contra el frau efectiva i un pla de mesures antifrau idoni.
- Avaluar el risc dels processos de gestió de manera sistemàtica i periòdica per situar el risc residual a nivells acceptables.
- Assegurar-se que els servidors públics són conscients de tots els assumptes relacionats amb la lluita contra el frau i que reben formació i capacitació sobre aquesta qüestió.
- Desplegar les mesures idònies de prevenció, detecció, correcció i depuració de responsabilitats en la lluita contra el frau.
- Comunicar immediatament els fets i les mesures adoptades als organismes competents, quan es produeixin casos de frau o sospites fundades de frau.

Les persones involucrades en els processos de gestió i control són responsables de la gestió quotidiana dels riscos de frau, i especialment dels aspectes següents:

- Assegurar-se que hi ha un control intern eficaç dins del seu àmbit d'actuació.
- Preveure i detectar el frau.
- Assegurar-se que es duen a terme les diligències pertinents, que es prenen mesures cautelars en cas de sospita de frau i que es fan les comunicacions oportunes als organismes competents.
- Adoptar mesures correctores i, si escau, promoure els procediments sancionadors administratius o penals pertinents.

L'Oficina Antifrau de Catalunya té com a objectiu prioritari prevenir i investigar possibles casos d'ús o destinació fraudulents de fons públics o qualsevol aprofitament il·lícit derivat de conductes que comportin conflicte d'interessos o l'ús particular d'informacions derivades de les funcions pròpies del personal al servei del sector públic. També vetlla perquè l'actuació dels poders públics i dels seus representants sigui coherent amb els valors d'integritat, honestedat, transparència, legalitat, neutralitat, imparcialitat i objectivitat.

(22.032.094)